

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta főhivatalnoknál. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítók, aljegyzők, irnokok, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A VÁLASZTÁSI MOZGALMAKRÓL
hű, részletes és gyors tudósításokat kérünk lapunk minden barátjától és rendes tudósítójától. — Levelek csakis BUDAPESTI :: címünkre (Teréz-körút 2.) intézendők. ::

A kereskedők szervezkedése.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Palánkán tartott szervezkedő gyűlésén sok szó hangzott el ami iparunkról és kereskedelmünkről. Az ülés minden egyes szónoka kiemelt törekedett ami kereskedelmünknek hátrányait, buzdítva, serkentve az ország kereskedőit, hogy ezeken saját érdekükben segítsenek.

Hieronyminek, a kereskedők és iparosok lelkes barátjának miniszterségével ismét eljött az idő ahhoz, hogy a magyar kereskedelmi életben új korszak alakuljon. Szükséges ez pedig annál is inkább, hogy a kereskedelem, iparban előrehaladt nyugati államokat elérjük és velük lépést tarthassunk. Mert egy ország kereskedelme egyértelműen, egyarányban, csakis úgy fejlődhetik, hogyha, az ország kereskedő és iparvilága megszervező van. Ezt a célt tűzte maga elé az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés annak keresztülvitele érdekében tartotta meg hármas testvérközségünkben, a Bácska egyik nagyforgalmu helyén szervezkedő ülését.

Beláttnia kellett volna már régen az országnak, hogy szervezett kereskedelem nélkül nincs céltudatos előrehaladás. Korunk nagykereskedői immár megalakították nagy

egyletüket, melyhez a vidéken létesült fiókiintézetek igen szép számmal csatlakoznak. Ezek a vidéki fiókiintézetek, csak a városokban létesülnek, azonban a nagyobb községekben erről még szó sincs. Pedig onnan a központból nem intézhetik el minden egyes kereskedő vagy iparos ügyes-bajos dolgát, mintha ott helyben volna vagy szóbelileg tájékozhatná. Ha már a helyi fiók nem is tudna biztos, mindenben megbízható, kimerítő felvilágosítást adni, a fiók intézze el a kiskereskedő ügyét anélkül, hogy magának az érdeklő félnek dolga, vagy fizetni valója volna.

Az egyes községekben létesítendő kereskedelmi egyesületek a kereskedelemnek oly mérvű lendületet adnának, hogy ezt az ország rövid időn belül megérezné, a kereskedelmi osztálynak meg oly pozíciót teremtené, mely állást foglalhat bármilyen külföldi támadás és elnyomás ellen. Az ország kereskedelmi világa ezen kis egyesületek révén állandó összeköttetésben volna, a nagyközségi kereskedő is véleményét nyilváníthatja és nem zárna ki a községekben élő kereskedőket a kereskedelmi életből.

A mai megélhetés gondoljai már szervezkedésre kényszerítette az egész világot. Minden egyes gazdasági ágnak vannak már szakintézeti, melyek gondnal ápolják tagjait. Csak épen a kereskedők nem tömörültek eddig egy szervezetbe, hanem külön-külön csak önmaguknak éltek, nem törődve a kereskedelem egészséges fejlődésével, beteges viszonyokat teremtettek, egymást rontották és közösen lankadtak meg a cél nélküli küzdelemben. A konkurencia nem azt jelenti, hogy egymást lerántás a sárga földig, betyár csalónak nevezve egymást, nem azt jelenti, hogy áron alul adják el az áru-

kat, hogy közösen haladjanak a biztos bukkás felé, hanem hogy tisztességes eszközökkel, szaktudással és megbízható becsléssel kiszolgálással utat törjön magának. Ha végignézzük naponkint a lapokat, mindenkor találhatunk benne csödeseteket, fizetésképtelenségekről szóló híreket. Mit gondolnak, mire vezet ez az állapot? Hiszen a csödbe jutás mai időkben már válságos üzlet lett. Pedig ez nem a helyes ut, így nem fogja a magyarországi kereskedő osztály tekintélyét fentartani.

A legsürgősebb dolgok egyike volna a kereskedelmi egyesületek létesítése, a kereskedők tömörülése egy táborba és aztán a békés, tisztességes versengés megteremtése.

Egyesülni kell a vidéki kereskedőknek; egymással karöltve kell munkálkodni, nem pedig egymás ellen durva, piszkos eszközökkel dolgozni.

A Magyar Kereskedelmi Egyesülés megkezdte vidéki szervezkedését, mi bácsmegyeiek örömmel nézünk e szervezkedés elibe és reméljük, hogy vidéki kereskedőink megértik a nevezett egyesület célját.

Közös érdekeink kivívásáért egymással és ne egymás ellen küzdjünk.

Egy kereskedő.

Választási mozgalmak.

— Saját tudósítóinktól. —

Bácsborsod. Latinovits Pált a napokban komolyabb természetű baleset érte, s emiatt április 25-ikére tervezett körutját elhalasztotta, még pedig május 3-ikára. Programbeszédét a következő sor és időrendben tartja meg:

Az „Ezüst folyó“ és környéke.

— Eredeti tárca. —

Irtta: Latinovits László.

(7) Rosario, (Buenos-Aires) 1910.

(A földművelés, állattenyésztés és annak ágai Argentínában.)

A modern gazdasági gépek, a gőzeke, velőgép, arató és kéveketőgépek azonban már sok estancierót meghódítottak a földművelésnek, különösen a lakottabb tartományokban; sokan pedig birtokukat felmérve, kisebb tagokban kisgazdáknak adják bérbe. Ezek a kisgazdák az u. n. csakréroknak. Nevüket a csakréről kapták, amely kisebb 50—100 hektárnyi darab földet jelent. Ennyi szükséges ugyanis egy csakrérónak, aki földjét maga műveli családjával, csak aratás idejére fogad egy-két munkást. A földművelés ezeknek a csakréróknak a kezében van s ez a foglalkozás ahhoz értő embernek a legjövendelműzőbb Amerikában. A csakrérók legnagyobb része bérlő. A földnek hektárjáért 7—10 peso bért fizetnek, de a legtöbb helyen nem pénzért bérlik földjüket, hanem a termés feléért. Az estancieró, kitől a földet bérlő, ad neki vetőmagot, gazdasági gépeket, sőt utalványt a legközelebbi falu boltosához, aki az aratásig minden házi szükségletét fedezi hitelbe. Az aratás után aztán a termés felét beszolgáltatja az estancierónak, a többi az övé.

Nap-nap után lehet hirdetésekkel olvasni a lapokban, ahol földeket ajánlanak részletfizetésre.

Van valakinek pl. 19—20 legua földje, valahol az ország belsejében, ahol még nagyon ritka a lakosság. Ott természetesen a földnek alig van értéke 3—4 pesonál nem ér többet hektárja. Már most a tulajdonos, hogy földjének értékét emelje, kiszakít belőle pár ezer hektárt, azt felméri és beosztja 10 hektáros tagokba. E föld darab közepén kihasít egy területet falunak, aztán hirdetés tesz közzé a lapokban, amely szerint pl. havi 10 pesos részletfizetésre ad 10 hektár földet és egy házhelyet a faluban. Sok munkás ember vesz aztán magának 10—30 hektárt és fizeti a részleteket 50—60—80 hónapon keresztül. Amint a részletek letelnek, a föld a vevő tulajdonába megy át, azonban mindjárt az első részlet után joga van a földet művelni. Így lassanként a kiszakított földdarab eladódik, a falu benépesül és a tulajdonos egyéb földjeinek az ára magától felszökik, mert hisz természetes, hogy az a megtelepült földművelő a tiszta nyereségen újabb földeket akar vásárolni. A falu és a vidék benépesülése aztán magával hozza a vasút megépítését, minek következtében a föld ára megint csak felszökik, s ilyenformán gyakori eset, hogy 6 év alatt 1 hektár föld ára 5—10 pesoról 60—80, sőt 100—150 pesóra is felszökik.

A legjobb üzleteket csinálják azonban az u. n. kolonizáló társaságok. Alakul pl. egy mondjuk német pénzemberekből álló társaság, amely 250,000—1.000.000 peso tőkével kincstári földeket vesz (tierras fiscales) az államtól. Ezek a földek soha művelés alatt nem állott óriási mezőségek. Az illető társaság aztán a földet saját gépeivel művelni kezdi, aztán 50—60 hektáros darabokra felosztja. A fővárosban tart egy ügynökséget, amelynek alkalmazottai minden érkező

hajónál ott vannak és összeszedik az ujonnan jött német földműveseket, váltanak nekik vasúti jegyet és elküldik a társaság telepére. Ott aztán családjuk számához mért 50—100 hektár földet kapnak, hozzá vetőmagot, ekét boronát, lovakat, a társaság raktára ellátja őket a napi szükségletekkel; mindezt a jövőendő termés felének ellenében. Két-három évi jó termés után az illető aztán megválthatja a földjét örök áron. Így aztán segítve van a kivándorlón, aki teljesen vagyonatlanul kezdte működését, 2—3 év alatt földbirtokos lesz, mint földművelő megtalálja megszokott foglalkozási körét, munkájában nem gátolja az, hogy a nyelvet nem érti és ami a fő, nincs kitéve annak, hogy a városban az itt divó rendszer alkoholistává tegye. Legtöbbet nyer azonban a társaság földjei értékének emelkedésével és az évente produkált természettel. Így hát jól jár a földműves, kinek sikerült egy krajcár kiadás nélkül magának jólétet teremteni s jól jár a társaság, anélkül, hogy a földműves helyzetét vagy munkáját a saját előnyére kihasználná. Van itt egy ilyen német kolonizáció, a mely Chubut tartományban a Senquer folyó mellékén vett földeket, hektárját 20 centavosért ezelőtt 2—3 évvel; ma ezek a földek 7 pesot érnek, tehát a vételár harmincötösörösét. Ez különben természetes is, mivel ezeknek a földeknek van a legnagyobb jövőjük. Ezekbe a déli tartományokba már a sáska sem jut el; továbbá ott a vasútépítés is igen nagy lendületet vett fel, s így a földek értéke évről-évre hihetetlen arányokban növekedik.

Ilyen kolonizáló társaságaik vannak nemcsak a németeknek, hanem angoloknak, svájciaknak, oroszoknak, franciáknak stb., csak épen a ma-

Bátmonostoron május 3-án d. e. 8 óra-
kor. **Nagybaracsán** 3-án d. e. fél 11 óra-
kor. **Csátalján** 3-án d. e. 11 óra-
kor. **Dávodon** d. u. 2 óra-
kor. **Küllődön** 4-én d. e. 8
óra-
kor. **Béregen** 4-én d. e. fél 10 óra-
kor. **Hercegszánton** 4-én d. e. 11 óra-
kor. **Gádoron** 4-én d. u. 2 óra-
kor. **Körtésen** 6-án
d. e. 8 óra-
kor. **Órszálláson** 6-án d. e. fél
11 óra-
kor. **Regőcén** 6-án d. u. 2 óra-
kor. **Vaskuton** 7-én d. e. 8 óra-
kor. **Garán** 7-én
d. e. 10 óra-
kor. **Katymáron** 7-én d. u. 2
óra-
kor.

Titel. **Zákó Milán**, a titel—zsabylai
választókerület munkapárti jelöltje május
14-én kezdi meg körutját. Pártja Jankovits
elnök vezérletével nagy tevékenységet fejt
ki, hogy a győzelmet mentül impozánsabbá
tegye.

Kerény. A Justh-párt **Tompa Antalt**,
a kanizsai kerület egykori képviselőjét jelölte.

Óbecse. **Visontai Soma** Justh-párti
jelölt érdekében nemzetiségi jelszavakkal
hallatlan terrorizmust fejt ki a szerb radi-
kális párt. Egy Markovics nevű ujságíró,
aki egyidőben a koalíció által kitartott Male
Novinét szerkesztette, mint Tomics Jásó
megbizottja házal. — **Radovánovits** tábora
napról-napra növekszik.

Hodság. **Ertl János** van már ellen-
jelöltje. Még pedig **dr. Landauer Béla**, zsi-
dóból lett 13 próbás néppárti személyében.

Alsókabol. A szerb kongresszusi kép-
viselőket választó megbizottakat vasárnap
választották meg. Valamennyi ujradi-
kális párti. A Justh-párttal szövetséget
Tomics-féle óradikális-párt tehát itt is teljesen meg-
bukott.

Kucora. **Baloghy Ernő** napokig a kö-
rükben és a környéken tartózkodott. Házi-
házra jár s így szervezi pártját.

Óverbász. **Báró Vojnits István** pártja
csöndesen, a biztos győzelem nyugodt tu-
datában szervezkedik. Baloghy embereinek
itt nem lévén hálás talajuk, agitációjuk szin-
terét Ujverbászra tették át.

Szabadka. **Vojnits Sándor** győzelme
az I. kerületben teljesen biztosítva van.
Ahol megjelenik, mindenütt lelkesedéssel fog-
adják. **Dr. Janigának** is sok reménye van
megválasztásához.

Szilágyi. **Zsubory-pártja** nálunk napról-
napra növekszik, Már eddig is jóval fölül-
mulja Fernbachét.

gyaroknak nincs. Pedig éppen ezeknek volna szük-
ségük rá. És igazán vétkes mulasztás, hogy a
magyar pénz emberek nem vállalkoznak ilyesmire.
Természetes dolog azonban, hogy ily gondolatra
nem is juthatnak, ha nem ismerik ezen országot.
A konzulátusoknak volna feladatuk informálni az
anyaországot az ily kedvező viszonyokról, azon-
ban — sajnos — a konzulátusok csak azzal nem
foglalkoznak, ami az anyaország és pláne Magyar-
ország javát előmozdítaná. Így történik meg aztán,
hogy oly sok mindenféle áruból, amit Magyar-
országból ide importálni lehetne, nem ismernek
itt egyebet, mint a budai vizet meg a Purgót.

Ha itt egy magyar kolonizáló társaság
alakulna, az a magyar bevándorlóval egy igen
hasznos és képzett földművelőtt nyerne, aki
szokva van a tanyai élethez és a földmunkához,
ellentétben az itteni földművelővel. Az itteni
csakréró, mindamellett, hogy tanyáján összes házi
szükségleteit természetesen, úgy él, mint a városi
ember. Kenyerért, husért, zöldségért, makaróniért
minden nap fel kell keresnie a boltost, mert ő
maga se nem természet, se nem képes előállítani
ilyesmít. A magyar ember, ha megveszi sóját,
paprikáját és dohánnyát, akár félévig se néz a bolt
felé. Zöldségét maga termeszt, disznaja, csirkéje,
tehene van, kenyerét maga sütí és ezzel igen
sokat takarít. Itt az a rendszer, hogy a boltos
az aratásig mindent hitelez a csakrérónak, aki az
aratás után aztán természettel fizet. A legtöbb
csakréró egész termése után rámegegy a boltos
kontójára.

Egy magyar kolóniára is szükség volna,
mert ezzel meglehetne menteni a magyar be-
vándorlót az elzüléstől. Mert szó ami szó, az
Argentínában levő magyarok kilenc tizedrésze
teljesen elzülött. Ennek az oka a következő:
Argentínában partraszállva bekerülnek a beván-
dorlók házába, ahol az állam gondoskodik róluk,

Szenttamás. **Radovánovits György**
képviselelőjelölt pártja tartotta mult szomba-
ton alakuló gyűlését, melyen a választók
nagy sokasága vett részt. A tisztikar a kö-
vetkezőkép alakult meg. Elnök **Dungyerszky**
István, alelnökök **Alexievics Mirko**, **Gavanszki**
Gábor és **Romanov Jóca**, jegyzők **Grikinics**
Szávo, **Petkovics György** és **Radulovits**
György, titkár **Prodánovits Lázár**, a nagy-
választott tisztikar azonnal összeült és a
választás sikere érdekében a még szükséges
intézkedéseket tette meg. A nagygyűlés 35
tagu végrehajtóbizottságot választott meg.
Minden jel arra enged következtetni, hogy
Radovánovits György megválasztása a leg-
fényesebb diadallal fog végződni. A nagy-
gyűlés **Radovánovits György** képviselőjelöl-
tet táviratilag távözölte. A programbeszé-
det a szerb husvéti ünnepek után fogja
megtartani, mely alkalomra a szenttamásiak
nagy előkészületeket tesznek, hogy szeretett
képviselelőjelöltjüket mennél fényesebben fo-
gadják.

Titel. **Gróf Battyányi Tivadar** aláír-
ásával **Titel**en röpiratokat osztogattak széjjel,
melyszerint jeleztek, hogy **dr. Hadzsi Koszta**
nagytehetségű ujvidéki ügyvéd folyó hó
24-én a reggeli fél 9 órai vonattal program-
beszédének elmondására mintegy 100 párt-
hive és **Baloghy Ernő** által kísérvé **Titelre**
fog érkezni. **Nikoliu Taca** 1848-as radikális
pártvezér mindent elkövetett, hogy a jelöl-
tet impozánsan fogadják, sikerült is neki 8
kocsi gyerekekkel kivonulni. A vonat megér-
kezésekor mindenki feszülten várta a nagy
kiséret kiszállását, ámde igen nagy volt a
csalódásuk, amidőn a jelölt másod magával
szállt ki. A jelölt d. e. 11 óra-
kor a község-
háza előtti téren programbeszédét több-
nyire gyermekek jelenlétében megtarthatta
és d. u. 2 órai vonattal épp oly csendben,
mint jött el is ment.

Csávoly. **Dr. Hirmann Ferenc** nyug-
díjazott vármegyei árvászéki alügyész jelen-
leg zombori ügyvéd nagy ambícióval visel-
tetik a bácsalmási képviselőjelöltség iránt s
miután ezen szándékát minden községben
levő néhány ismerősével levélben is tudatta,
a napokban személyesen is bemutatkozott a
községekben és pedig a boldogult **Lázár**
Pál helyébe most mint 48-as függetlenségi
Justh-párti jelölt. A néhány hét előtt irt
levelében arra kérte ismerőseit, hogy agitál-
janak mellette, mert *több mint bizonyos*,

míg munkát kapnak. Mivel a nyelvet nem értik,
leginkább a legegyszerűbb munkákra: kubikulásra,
sáskairtásra alkalmazták őket. Ezt a munkát ha-
marosan megunták, aztán beveszik magukat
valamelyik nagyobb városba, ahol gyári munkás-
nak állanak és megkezdődik a züllés. Ugyanis
nagy lévén a lakáshány, a lakások igen drágák,
így hát kénytelen a munkás »fondára menni.«
Ezek a fondák kis piszkos, többnyire fából
összerót korcsmák 3—4 szobával, a melyek
mindegyikében 5—8 tábortábori ágy van felállítva.
1-10—120 peserőrt aztán ott kapnak ellátást és
éjjeli menedékhelyet. Ily környezetben és az
állandó korcsmai tartózkodás folytán természe-
tesen rövid idő alatt elzülnek és csak azért
dolgoznak, hogy legyen miből fizetni a »fundát.«
Ha véletlenül egy józanabb földi is találkozik, azt
a többiek kigunyolják. Egy ilyen józan magyarról
így nyilatkozott egyik ingadozó léptű honfitárs:
»Annak még a komiszárus előtt sincs becsülete,
mert még soha sem fizetett neki multát.« Azaz
a rendőrség előtt sincs becsülete, mer még soha-
sem fizetett bírságot (botrányos részegség miatt.)
Ha a magyar ilyen bírságot fizet, akkor dicsek-
vően meséli másnap, hogy fizettem rőndérnek,
hogy legyen a kódisnak egy kis matéra valója.
Arról a legtöbbnek fogalma sincs, hogy jóformán
pénz nélkül földhöz juthat s ha tud is róla, a dőzsölő
élet mód már ugy rabjává tette, hogy nem tud le-
mondani róla. Érdekes, hogy e tekintetben a
szerb sokkal józanabb felfogású. Ismerek itt pár
csanádmegeyi szerbet, a kik mindössze 2—3 éve
vannak itt s mindegyiknek 70—80 hektár földje
és a gazdasághoz szükséges állatállománya van,
mégpedig az ország legtermékenyebb vidékén.

(Folyt. köv.)

hogy ő lesz a kormány munkapárti jelöltje.
Három hónap előtt még a néppárti jelölt-
ségre aspirált, most a kerület választópol-
gárai csakugyan kíváncsiak, hogy milyen
párti lesz még 6 hét múlva, legtöbben azt
hiszik, hogy semmi párti. Hol van itt az elv?
Es ilyen embert hithű 48-as jelöltként ajánl-
gat **Justh Gyula**?! Mintha bizony *ilyen*
következetes elvű politikusa nem lenne elég
a 48-as pártnak.

Regőcze. A regőcei választókerület
nemzeti munkapártja e hó 21-én **Lollock**
Alajos elnök távollétében **Maison Mihály**
helyetteselnök elnöklésével értekezletet tar-
tott, melyen az összes községek kiküldött-
jei egyhangulag **Latinovits Pált** kiáltották
ki jelöltté. **Maison esperes** három nyelven
nagy hatással beszélt az értekezleten jelen-
voltakhoz. **Latinovits Pál**hoz eme táviratot
intézték:

»A regőcei választókerület községei vá-
lasztóinak kiküldöttjei ma Regőczen képviselő-
jelölt értekezletet tartottak, melyen méltóság-
odat nagy lelkesedéssel egyhangulag a regőcei
kerület képviselőjelöltjévé kiáltották ki, —
Maison értekezlet elnök.«

Bulkeszi. **Nicolics Tódor** nemzetiségi
jelölt kortesei féktelenül izgatnak a nép
között **Dungyerszky** ellen. Azt mondják,
hogy **Dungyerszky** megválasztása esetén
az összes gör. kel. és evangélikus templo-
mokat bezárják, azokat az embereket pedig,
akik nem tudnak magyarul háromszoros
adóval sújtják.

Apatin. A »**Bács-Bodrogher Zeitung**«,
mely mindég a legradikálisabb ellenzéki
álláspontot foglalta el, legutóbbi számaiban
az elismerés meleg hangján emlékezik meg
dr. Zsuboryról, a nemzeti munkapárt je-
löltjéről.

Mohol. **Tallán Vilmos** pártjához az
eddig Lovászyt támogató szerb radikálisok
nagy része is csatlakozott.

Csantavér. **Lovászy Márton** kortesei
éjjel-nappal dolgoznak, hogy jelöltjük meg-
ingott pozícióját megerősítsék.

Hercegszántó. **Vigan lengeti** a tavaszi
szellő **Latinovits Pál** nevére szóló zászlókat.
Latinovits Pál neve maga egy sokat mondó
program és jelszó minden kommentár nél-
kül. A regőcei kerület jól ismeri az ő sze-
mélyét és működését még főispánsága ide-
jéből, mint az ő szűkebb körű tartózkodási
helyének szemtanuja. A hazafas bölcsesség,
az igazság, az irott törvényeknek emberies
és méltányossági szellemben való végre-
hajtása, a gyengék gyámolítása, a kétszínű
hizelgés üldözője: ezek azon erények, melyek
őt a kerületben közkedvelté, általánosan
népszerűvé tették a lakosság közt rang,
állás, vallás és nemzetiség különbség nélkül.
Nem is csoda tehát, ha tömegesen politikai
nézet különbség nélkül csatlakoznak őszinte
lelkesedéssel az ő zászlója alá; nem csoda,
ha az ő személyéhez és nagy lelki tulajdo-
naihoz igaz szívvel ragaszkodnak. **Latinovits**
Pálnak nincs szüksége magukat jutalomért
felkínáló és a lakosság különböző rétegeit
egymás ellen uszító kortesekre és cselofogá-
sokra. Örömmel várják és lesik a kerületben
való körutját, mert jól tudják, hogy a kerü-
let valódi érdekeit igazabban és hűebben
nálánál senki se ismeri, senki jobban nem
képviselelheti.

Monostorszeg. **Monostorszegen** a
nemzeti munkapárt ellenállhatlan erővel hó-
dit. A választók most már szint vallanak s
tömegesen csoportosulnak **Zsubory** zász-
laja alá.

E hó 24-én **Jankovics** néppárti jelölt
is itt járt s egy rögtönzött népgyűlésen
fejtegette programját csekély számú vá-
lasztói előtt. A Justh-párti **Fernbach** ügye
is gyöngye lábón áll,

Hodság. A mult héten **Hodságon** járt
Landauer Béla dr., állítólag néppárti kép-

viselőjelölt, hogy tájékozódjék az itteni viszonyok felől. Nem valami jó hatást tehetett rá, amit látott és hallott, mert csakhamar eltűnt automobilján. Megbízható forrásból tudjuk, hogy Landauer saját kijelentése szerint itt nem lép fel, de mindenáron akar valakit néppárti programmal idehozni, hacsak 10 szavazója akad is. Nagyon furcsa felfogás ez, mikor Ertl Jánossal szemben ugys hiábavaló minden erőlködés. Hodság és vele az egész kerület természetesen kíváncsian várja az ellenjelöltet, akinek lesz bátorsága a biztos bukás tudatában is fellépni. Mert, hogy bukás lesz a vége, az több, mint bizonyos. — Landauer állítólag Regöczén lép fel. Ezt Hodságon ő maga kijelentette.

Bezdán. Vasárnap délelőtt jelent meg nálunk a néppárt jelöltje, dr. *Jankovits* Jenő, budapesti ügyvéd. A plébánia udvarán tartotta meg programbeszédét. Kárhottatta *Justh* Gyula működését és hazaárulónak mondotta *Justh*ot és pártját, akik a haza ellenségeivel fognak kezét, csak hogy a hatalmat megkaphassák. Majd elővette »Világ« című szabadkőmives lapot és felolvasta *Justh* táborának névsorát. *Jankovits* innen Monostorszegre ment.

Baja. A bajai nemzeti munkapárt báró *Podmaniczky* Endre kelebiai nagybirtokost jelölte nagy lelkesedéssel. A párt nagy reménnyel megy a küzdelembe.

A csajkasközségek küldöttsége Jakabffy államtitkárnál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1910. ápr. 25.

A Csajkaskerület községeinek 55 tagu küldöttsége érkezett ma Budapestre, hogy a réti földeknek községi önkezelésbe való vételének engedélyezését a belügyminisztertől kieszközöljék.

A deputációban részt vett az érdekelt községek valamennyi jegyzője — *Eremics* Milán mozsori jegyző kivételével, aki akadályozva volt a megjelenésben — *Gavrilovics* és *Jozánov* gör. kel plébánosok, *Milosev* szabályi takarékpénztári igazgató, dr. *Bartunek* szerkesztő stb.

A küldöttség a váci-utcai »Korona« kávéházban gyülekezett, ahonnan *Zákó* Milán ny. főispán és dr. *Széchényi* Tamás főszolgabíró vezetésével fölment a belügyminiszteriumba, ahol *Jakabffy* Imre államtitkár fogadta a küldötteket.

A kérelmet dr. *Széchényi* Tamás főszolgabíró ezzel a tartalmas, az ügyet behatóan ismertető beszéddel adta elő:

Dr. Széchényi Tamás: Nagyméltóságú államtitkár ur! Kegyelmes urunk! A Bácsbodrogvármegyében fekvő 14 ugynevezett »Csajkás« községek nevében az azoktól nyert megbízás folytán, azok képviselőiben jelentünk meg Nagyméltóságod kegyes színe előtt, hogy a jelen alázatos kérvényünkhöz csatolt magyar királyi kuriai ítélet értelmében a községeknek megítélt ugynevezett réti földeknek önkezelésbe leendő vételét és a titeli és szabályi szolgabírói járások községei tulajdonát képező réti földek összesített közös kezelésre alakított ugynevezett rétkelző bizottság feloszlását Nagyméltóságodtól kérelmezzük.

Kérelmünket röviden vagyok bátor megindokolni, mert először Nagyméltóságod iránti tiszteletünk parancsolja, hogy az ország javának és boldogulásának szentelt drága idejét minél rövidebben vegyük igénybe, másrészt pedig az ezen ügyet feltáró összes iratok a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló Belügyminiszteriumban 1873/910 szám alatt fekszenek el és jelenleg *Burghardt* miniszteri segédtitkár urnak vannak kiosztva.

A rétkelző bizottság feloszlásának szükségességét igazolja azon körülmény elsősorban, hogy a csatolt kuriai ítélettel a réti földek az illető községeknek ítéltek oda s így, ha a községek egyéb vagyonaiknak kezelésére képesek és a kellő garanciával rendelkeznek, ugy ezen új birtokrész kezelésére se látjuk szükségességét annak, hogy azt az illető községek autonómiájának mellőzésével egy külön bizottság kezelje, kvázi, bizonyos gyámkodást gyakorlandó az illető községek felett. A rétkelző bizottság feloszlására már az alapszabályoknak 70. §-ában is törtenik utalás, amelyben annak feloszlathatására a törvényhatóságot mondja illetékesnek, de feloszlatható lenne a bizottság már azért is, mert

Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottság 1904 évi március hó 26-án tartott rendes közgyűlésén hozott 8555/415 jkvi számú véghatározata értelmében is, amelyben kimondatott, hogy a réti földek egy részének hasznélvezői, a földeket a jövő 1905 évben visszabocsájtani kötelesek, amidőn is az összes réti földek ki által leendő kezelése amugy is eldönthető lesz.

Feloszlatható lenne a bizottság azért is, mert a kincstárral szemben fennálló összes tartozások ki vannak fizetve, a réti földeket terhelő 1 millió koronát kitévő jelzálog kölcsön kifizetésére szükséges összeg a bizottság pénztárában készen áll: az összes védgátak felépültek, a mai kor követelményeinek megfelelő szivattyú telepekkel ellátva.

Mindezen okok és még számos fel nem hozott okok alapján elsősorban is oda terjed tiszteletteljes és alázatos kérelmünk, miszerint kegyeskedjék Nagyméltóságodnak intézkedni az iránt, hogy a vármegye alispánjának 1909 március hó 20-án 10493/909 sz. a. a sajkás réti földek betéteinek telekkönyvi kiigazítási tárgyában tett felterjesztése alapján a munkálatnak sürgősen leendő megkezdését elrendelni, hogy azok megállapítása, illetve kiigazítása után a községek kérelme és jogos óhaja mihamarabb teljesedhessen az által, hogy Nagyméltóságod a Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottságának 1909. évi október hó 8-án 26144/2086 jkvi. sz. véghatározatának feloldása mellett a vármegye törvényhatósági bizottságát utasítva, hogy az érdekelt községek meghallgatásával az illetékes hatóságok bevonásával egy oly tervezet dolgoztassék ki, amelynek alapján a vármegye törvényhatósági bizottság a rétkelző bizottság feloszlását kimondhassa és a réti földeket az illető községeknek önkezelésbe adja át azon első és fő feltétel kikötése mellett, hogy ezen réti földek is mint a községeknek soha el nem idegeníthető és semmi tekintetben fel nem osztható törzsvagyonaként kezeltessek.

Ezeknek előrebocsájtása után, amidőn kérelmünket magába foglaló jelen beadványunkat a titeli és szabályi járásokba kebelezt 14 csajkás község nevében mint azoknak megbízottja Nagyméltóságodnak átadni van szerencsém, fogadja Nagyméltóságod a nevezett községek összlakossága nevében kifejezett hálás köszönetünket azért a kegyességéért, hogy ezen fontos és a községek érdekét oly közelről érintő ügyben jelen küldöttséget elfogadni méltóztatott.

Jakabffy Imre államtitkár, ki a főszolgabíró előterjesztését nagy figyelemmel hallgatta, kijelentette, hogy az ügyet már ismeri; a községek eziránti mozgalmát helyénvalónak, törekvésüket méltányosnak tartja. Az ügyet a legalaposabban fogja vizsgálni és tanulmány tárgyává tétetni, s amennyiben törvényes akadály fönn nem forog, azt minden rendelkezésére álló eszközökkel a községek kívánsága szerint dűlöre fogja juttatni.

Az államtitkár választ a küldöttség lelkes éljenzéssel vette tudomásul.

Zákó Milán ezután a Katona-féle vendéglőbe ebédre hívta a küldöttség tagjait. Az ebédnél több felköszöntő is hangzott el. *Zákó* Milán, ki már napok óta teljesen rekedt, megfelelő kézmozdulattal a társaságra üritette poharát. *Jozánov* Tódor lelkész ügyes beszédben *Zákó*t éllette. *Zákó* ismételt kézmozdulattal dr. *Széchényi*re emelte poharát. Dr. *Széchényi* talpraesett szavakkal *Zákó* Milánt köszöntötte föl.

Ebéd után a társaság egy része *Zákó*t hazakísérte, ahol a házigazda vendégszeretetének 12 üveg pezsgő esett áldozatul.

Gromon Dezső jelöltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1910. április 25.

A palánka-tóvárosi nemzeti munkapárt óhajtatása teljesült. *Gromon* Dezső v. b. t. t. nyughonvédelmi államtitkár elvállalta a jelöltséget.

Ma, hétfőn sok tagból álló küldöttség kereste föl a népszerű államférfit. A deputáció szónoka, dr. *Nagy* Ákos palánkai tekintélyes ügyvéd tartalmas, szép beszédben fejezte ki a kerületnek *Gromon* iránt érzett meleg szeretetét, ragaszkodását és becsülését. A kerület érdeke — ugymond — annyira össze van nőve a jeles férfiú személyével, hogy a jelöltetéstől nem tágit-hatnak. *Gromon* Dezső neve a sikernek biztos záloga.

Gromon Dezső hálattal szívvél köszöntte meg a jóleső szavakat. Örül, hogy a palánkai kerület lakossága nem feledkezett meg róla, aminthogy ő is szívében érzi azokat a jó emlékeket, melyek őt e derék néphez fűzik. A jelöltséget köszönettel elvállalja a nemzeti munkapárt programja alapján. Megválasztása esetén minden erejével azon lesz, hogy az országos érdekek előbbremozdításával egyidejűleg a kerület minden jogos kívánalma is teljesüljön.

A beszédet tetszéssel fogadták. Majd bankettre hívta meg *Gromon* a küldöttséget. Az első felköszöntőt *Gromon* mondta. *Perczel* Dezsőt, dr. *Nagy* Ákost és választóit éllette. *Medveczky* ev. lelkész figyelemmel hallgatott szavakkal *Gromon*ot éllette. *Perczel* Dezső is nagyhatású beszéddel reá köszöntötte poharát. *Horovitz* D. L. palánkai gyáros szép, okos szavakkal németül, *Bikár* György jegyző pedig zajos tetszés közt szerbül éllették *Gromon*ot.

Szutrély Lipót jelöltetése Bácsalmáson.

— Saját tudósítónktól. —

Bácsalmás, 1910. ápr. 21.

A munkapárt alakuló gyűlése f. h. ó 19-én volt Bácsalmáson, az *Ambil*-féle vendéglőben. A gyűlést *Teleki* József gróf délután 4 órára hívta egybe, de már délelőtt részben kocsin, részben a reggeli és déli vonatokkal sűrű csoportokban érkeztek a kerület minden községéből választók többnyire tekintélyes polgárok ugy, hogy *Ambil* vendéglőjének hatalmas nagy terme a gyűlés megkezdése előtt zsufoláig megtelt. Tekintélyes földesgazdák, iparosok, kereskedők, tanítók, hivatalnokok, az értelmiség képviselői, ügyvédek, orvosok a kerületből majdnem teljes számban megjelentek.

A gyűlést pontban 4 órakor megnyitotta *Teleki* József gróf. Üdvözölte az oly szép számban megjelent választókat és felhívta a gyűlést, válasszon elnököt. Közfelkiáltással *Teleki* József gróftól választottak elnöknek, a kinek ajánlatára ezután 4 jegyzőt is megválasztottak a jegyzőkönyv vezetésére. *Teleki* gróf ezután főbb vonásokban vázolta a munkapárt programját. Teljes lojalitással nyilatkozott a koalícióról, melynek hazafias szándékait és törekvéseit — ugymond — nem lehet kétségbe vonni, azonban hiányzott nálunk az erők együttműködése, a mi pedig egy politikai párt produktivitásának alapfeltétele. Az volt a hibájuk, hogy a szokott tempónál hamarabb akartak haladni és az ország erőviszonyaival nem számolva azt hangoztatták, hogy ők majd mindent előbb fognak keresztül vinni, mint eddig bármely más politikai párt. A munkapárt programjával a fokozatos munkát, az ország gazdasági viszonyaival számolni tudó becsületes politikát és a felekezeti béke ápolását tűzte ki feladatául és e végből alakult meg.

Leikes és igen tartalmas beszédjének majdnem minden mondatát éljenzéssel és helyesléssel kísérték és befejezése után hatalmas éljenzés és tapshivar tört ki.

Dr. *Alföldy* Béla, bokodi községi orvos kifogástalan németséggel, dr. *Sztipits* pedig bunyevácul tolmácsolta gróf *Teleki* beszédjét.

Piukovits Elemér indítványozta, hogy a munkapárt megalakulásáról *Héderváry* miniszterelnököt, gróf *Tisza* Istvánt, *Latinovits* Pált, *Vojnits* főispánt és báró *Vojnits* Istvánt üdvözölő táviratban értesítsék, amit a gyűlés egyhangulag elfogadott.

Weismáhr Mihály kisszállási uradalmi igazgató *Szutrély* Lipót, volt főszolgabíróat ajánlotta a kerület munkapárti képviselőjelöltjének, amihez a gyűlés nagy lelkesedéssel hozzájárult.

Dr. *Holländer* Adolf, jánosalmi orvos csatlakozik ezen indítványhoz és kiemeli, hogy csak olyan ember lehet a kerület igazi képviselője, aki ismeri annak minden ügyét, baját és képessége is van arra, hogy az országos ügyek mellett a kerület érdekeit is előmozdítsa. Ez pedig nem más, mint *Szutrély* Lipót.

Viharos éljenzés követte e szavakat is, miret még ifj. *Nagy* Pál jánosalmi gazda is felszólal a jelölt érdekében és néhány igen talpraesett, okos kijelentéssel csatlakozott a jelöléshez.

A gyűlés mindvégig igen lelkes és emelkedett hangulatban volt. A jelölt megválasztása biztosra vehető. A gyűlésen körülbelül 1000 választó jelent meg.

A jelölés óta igen sok *Szutrély*-zászló leng a házakon. Más zászlót nem is látni. Ellenjelöltek dr. *Hirrmann* Ferenc zombori ügyvéd *Justh*-párti és dr. *Köszeghy* Mihály néppárti jelszavakkal. Kevés szavazatra van kilátásuk.

Fernbach Károly Szilágyiban.

— Saját tudósítónktól. —

Szilágyi, 1910. ápr. 24.

Ma tartotta *Fernbach* Károly volt főispán programbeszédjét, amelyet néha fejből, néha papírról dadogott el nagy örömmel, minthogy a munkapárt előre megbeszélte terv szerint egy szóval sem zavarta. A községbe való bevonulása igazán megkapó látványt nyújtott. Ugyanis a ha-

táron 25 tagu lovasbandérium várta (á 1 kor. és paprikás), melynek tagjai egy része munkapárti fiatal emberekből álltak. Azonkívül 18 kocsi tele választók, de nem választhatókkal (á 2 kor. és paprikás), 11 órákor érkezett Szilágyiba, kísérvé 20–30 bácsszentiváni kocsival, amelyekben zomboriak is voltak.

Déli 12 órákor kezdte programját. Azzal ijeszgette szegény magyarokat: ha a munkapárt győz, akkor 60 ezer emberrel több kell s 250 millióval pedig többet fognak fizetni. Majd az önálló vámtérületet kínálta fel különféle hasonlatokkal. Később »megütötte« az önálló bankot. Az általános választójogot egyedül csak ők, Fernbach, Justh és Balogh fogják megcsinálni. Majd elviratá főispáni pályafutását, melyre őt úgy kényszerítették és melyet ő kirugott maga alól. (!)

Dicskedett később, hogy Justh lehetett volna miniszterelnök, de nem akart. Önálló hadsereget is akar.

Azután elkezdett helyi érdekű dolgokat ígérgetni. Mindent ígért, csak azt nem, hogy földjét ezután nemcsak 50 holdankint adja bérbe, hanem 1–2 holdankint is. Hogy mi mindent ígért, nem emlékszem, tudom sokféle volt, talán még léghajó állomás is.

Bálint plébános, hogy minél többen mehessenek Fernbach fogadtatására, a rendes 10 órai istentiszteletet 2 órával hamarabb celebrálta.

Fernbach után még dr. Jovánovits beszélt mesébe illő dolgokat.

2 órákor paprikás volt, melyen Fernbach is részt vett.

Szilágyiról délután 4 órákor Szondra utazott a politikai társaság.

A magyarok választók Tallián Vilmosnál.

— Saját tudósítónktól. —

Magyarok, 1910. ápr. 20.

A magyarok választókerületnek 600 választója jelent meg e hó 16-án Magyaroknál, hogy Tallián Vilmos törökkanizsai nagybirtokos mellett állást foglaljon.

A gyűlést dr. Dukay Adolf nyitotta meg, aki az összejövetel célját szép, tartalmas beszédben ismertette. Indítványára a jelen voltak 100 kocsin átmentek Törökkanizsára, hogy Talliánt a jelöltségnek nemzeti munkapárti alapon való elvállalására reábirják. A választók a Tallián féle kastélyba vonultak, ahol dr. Dukay lelkes beszédben fejezte ki a választók Tallián Vilmos iránt érzett szeretetét s kérte őt a jelöltség elvállalására.

Tallián Vilmos meghatva a szeretet impozáns megnyilvánulásától, megköszönte a bizalmat s kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja. Politikai hitvallása azonos a nemzeti munkapártéval. Ennek az elveivel fog igyekezni az ország érdekeit előbbre vinni. Megválasztása esetén nagy gondot fog fordítani a helyi érdekek istápolására is. Ezeket, mint a környéknek szülőltje, jól ismeri.

A tetszéssel fogadott beszéd után Tallián Béla volt földmívelési miniszter, a köztisztviselő állás politikusi intézett beszédet a választókhoz, akik percekig éljeneztek és tapsolták a népszerű férfit.

Ezután Tallián Vilmosmal az élén Magyarokhoz vonult a tömeg, ahol bankettre gyűltek egybe. Számos felköszöntő hangzott el.

Gróf Tisza István, gróf Khuennek, báró Vojnitsnak és Vojnits főispánnak üdvözlő táviratokat küldtek.

A néppárt Bácsalmáson.

A bácsalmási társadalom egyik vezetőtagjától kapjuk a következő sorokat:

A néppárt f. hó 18-án tartotta alakuló és jelölő gyűlést Bácsalmáson az Ambil-féle vendéglőben. A néppárt nevében Rakovszky István, volt képviselő és képviselőházi alelnök dr. Kőszeghy Mihály, kalocsai szeminariumi tanárt ajánlotta képviselőjelöltnek. Ugy Rakovszky, mint a jelölt, valamint a kerületből megjelent több katolikus pap a néppárt programját ismertette, mely program azonban igen szegénynek bizonyult, mert mindössze a magyar zsidóság elleni gyűlöletben nyilvánult meg. A zsidók elleni izzó gyűlöletük valószággal felekezet elleni izgatásá fájult és beszédjeiket oly hangnemben tartották, hogy azok részletes ismertetése a jó izlésbe ütköznék. Tájékozással néhány szemelvényt mégis közlök, nem azért, mintha ezt a jó izlés már megengedné, hanem csupán azoknak okulására, akik még nem voltak azon szerencsés helyzetben, hogy a néppárt program és kortesbeszédjeit a maguk szűztisztaságában hallhassák. Ime tehát:

Magyarországból évente 6–700,000 magyar ember kénytelen kivándorolni, hogy helyet adjon

a Galiciából bevándorló teljes lényeknek a magyarnép kizsákmányoló zsidó piócáknak emibéri mivoltukból kivétközött lelketlen és ismeretlen alakoknak. Ily emberek kezében van a pénz és hatalom, akik nem idevalók, hanem kizsákmányolók. Az oroszországi zsidóüldözést is szóvá tették és annak helyességét elismerték és Rakovszky még a program lehetőségéről is beszélt.

A néppárt vezető emberei e hangnemet igen hálásnak tekintették, hogy ezzel hatni fognak a népre. Így persze politikáról szó sem esett. Programjuk egy pontból állott és abban is merült ki, »gyalázd, piszkold, üsd a zsidót, mert nem a te véred!« Amde a néppárt tiszteltre méltó vezető férfiai a zászlóbontás ily módjával nagyon is célt lévesztettek, mert az egyébként is elég gyér számban jelenvolt hallgatóság legnagyobb része hangos kifejezést adott megbotránkozásának és mert az itteni kerület lakossága sokkal józanabb, semhogy az ily kortesbeszédnek felülne.

A néppárt »programjának« ily megnyilvánulása után csak szaporodni fognak a munkapárt hívei, mert tudják, hogy a népet és a hazát ily »programmal« boldogítani nem lehet. A választók józan, felvilágosodott része csak sajnálkozni tud azon, hogy a felekezetek között eddig uralkodott békés türelmességet és egyetértést a »politika« ürügye alatt megzavarni igyekeznek azok, akik a felebaráti szeretet krisztusi igéjének hirdetésére és terjesztésére, nem pedig a nép izgatására volnának hivatva.

Még csak azt ajánljuk az április 18 iki népgyűlés vezető férfainak, hogy olvassák el a büntető törvénykönyv 172. §-át. Ha ezt nem teszik meg, akkor nemcsak a választópolgárok megbotránkozásával és rosszalásával, hanem a királyi ügyészséggel is találkozhatnak.

Följelentés néppárti kortesek ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Felsőszentiván, 1910. ápr. 24.

A bácsalmási járás egyes községeiben oly fokra emelkedett már az agitációs mozgalom, hogy a kortesek már revolverrel dolgoznak. Felsőszentivánon legutóbb olyan eset történt, mely egyenesen az illetékes hatóság beavatkozását igényli. Az esetet részletesen ismerteti a községi előjáróságnak a bajai főszolgabírói hivatalhoz, illetve az ügyészséghez beterjesztett eme följelentése:

728/1910 sz. Jelentjük, hogy f. hó 22-én este 7 órákor Szuszits István tanító és Berger Antal káplán néppárti kortesek szokott körutjukra indultak, hogy a lakosságot meg éjjel is zaklassák és a házak falait Szutrély Lapót munkapárti jelölt falragaszainak leszaggatásával rongálják. — A Gyukity Antal 137 öi. számú házáról is leakarták Szutrély jelöltségét tudtul adó falragaszt szaggatni — amit háztulajdonosa nem akar megengedni — s ebből kifolyólag szóvitába keveredtek, Berger Antal káplán erre rátámadt goromba szavakkal Gyukity Antalra, ez pedig revolveréhez kapott s rájuk akart ijeszteni — ami azonban balul ütött ki, mert a revolver elsült és a golyó Szuszits tanító combjába furdott. Jelentjük továbbá, hogy f. hó 21-én Barich János lelkész Szuszits István tanítóval és Berger Antal káplán Huber Ferenc tanítóval házról házra jártak, korteskedve a néppárt mellett s eközben minden egyes házról Szutrély Lipót munkapárti jelölt falragaszait a házakról leszaggatták. — Jól végzett munkájuk mellett még Szuszits István és Huber Ferenc tanítók az iskoláikban kiadták tanulóiknak ama parancsot, hogy ahol csak egy Szutrély falragaszt látnak azt azonnal leszaggassák. — Eme jelentelek szemtanui voltak Schleisz Sándor, özv. Zimerer Antalné, Grünfelder Józsefné, Stein Ignác, Bedzsula Péter, Schleisz Sándorné, Hóhn János, Gáy Sebestyén, Szedresi Károly, Bévárdi Mária, Bévárdi Katalin és Gyukity István felsőszentiváni lakosok. Minthogy nevezettek az 1874. évi XXXIII. t. c. VI. fejezete 104. §-ában foglaltak szerint törvényszéget követtek el, a bünvádi eljárás megindítása s az illetőknek megbüntetésére céljából jelentésünket beterjesztjük.

Felsőszentiván, 1910. április 23-án.

Csrenák Mihály bíró. Szedresi Károly jegyző.

Sajkáslak kincstári birtokvételi kérvénye.

Megirtuk, hogy Sajkáslak község a napokban küldöttséget menesztett a földmívelésügyi miniszterhez, hogy tőle a »Locski-Ada« nevű legelő eladását, esetleg bérbeadását kieszközöljék. Ebben az ügyben írásbeli kérvényt is adtak át, melynek szószertinti szövege ez:

Nagyméltóságú. m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

Bács-Bodrogvármegyébe kebelezett Sajkáslak község képviselőtestülete folyó évi április hó 7-én tartott egyhangú határozattal kimondotta, miszerint Sajkáslak község határában fekvő, a magyar királyi kincstár tulajdonát képező 133 holdas u. n. »Locski-Ada« szigetnek Sajkáslak község, mint erkölcsi testület részére leendő eladását vagy bérbeadását kérelmezi.

Amidőn ezen legalázatosabb kérelmet nagyméltóságod kegyes színe elé terjesztjük, legyen szabad annak támogatására a következőket megemlítenünk.

A »Locski-Ada« Sajkáslak község határához tartozik s a magyar királyi kincstár »erdészeti ága« kataszteri birtokivében 133 holddal »erdő«-ként szerepel, mely azonban legnagyobb részt ki van vágva.

E földrés a Dunafolyam szigetét képezi, összekötve határunk részével egy vékony földszálal.

Az év egyes szakáiban a víz részben nagyobb áradások alkalmával egészben elborítja a szigetet, mely a talaj minőségénél fogva sem használható szántásra vagy egyébre, mint kizárólag legeltetésre. Legelterésre azonban e földrész tényleg teremtve van.

És hogy Sajkáslak község részére lett az mintegy teremtve, azt igazolja a sziget fekvése, mely a mi községünkhöz legközelebb van, a mi határunkhoz tartozik, más község által meg sem volna közelíthető, csakis a mi határunkon keresztül, ami számtalan és végtelen gyűlölködések okát képeznék, igazolja továbbá az általános közhit, mely el sem képzelheti, hogy e sziget valamikor más községnek használatul átadatnék és igazolja végül már magának a szigetnek elnevezése is: »Locski-Ada« = Loki-sziget (Sajkáslak régi neve Lok.)

Figyelemreméltó tényként megemlíteni fontosnak tartom azon öröndetes körülményt, hogy míg községünk ezelőtt néhány évvel még csak 1233 lakost számlált — mely lakosság kizárólag szerbekből állott — ma közel 1800 ember lakik községünkben, köztük 500-nál több magyar.

A magyarok tömeges letelepülésének indító oka főként azon anyagi előnyökben rejlik, melyeket községünk az itt letelepülő magyaroknak ép oly mértékben nyújt, mint az itt született szerbeknek.

Községünkben községi pótdadót nem fizet senki, ami a magyarokra nézve különösen előnyös, mert néhány száz, vagy 2–3000 korona készpénzzel községünkbe jöve, házat vesznek és megmaradt pénzzel földet bérelnek az u. n. Csajkásréti földekből; az állami jövedelmi adókat az itt bevett szokás szerint már a kibérlés alkalmával fizetik, s miután községi pótdadó nincs, egyéb kiadásra gondjuk sincs.

Igy élnek itt a magyarok és szerbek egymásközti békés egyetértésben.

Népünk vallási és nemzetiség különbség nélkül szorgalmas és józan.

Allattenyészéssel nagy előszeretettel foglalkozik. Községünk 5 darab tenyészbikát tart, mindannyi remek állat. Sertéseink pedig az egész vidéken mind a legszebb s legjobb faj ismeretes és nagy kedvvel keresik és veszik vidéki piacokon a sajkáslaki sertést.

De amily öröndetes az allattenyészésnek ily nagy arányokat öltött fellendülése, ep oly szomorú a veszély, mely ezt legelő hiányában fenyegeti.

Községünknek legelője nincs. Kénytelenek vagyunk évről-évre a csajkási ugynevezett réti földeket kezelő bizottságtól bizonyos mennyiségű földeket bérbevenni. — E földek azonban nemcsak hogy befásítva nincsenek, hanem tulajdonképpen szántóföldet képeznek.

Engedje meg Kegyelmes Urunk, hogy most röviden ecseteljük a jövő képét, ha községünk a »Locski-Ada« birtokába jutna.

A vételárat, melyet Nagyméltóságod a megajándékos becslések alapján megállapítani kegyes volna, községünk néhány év alatt barminemű pótdadó vagy legelődíj kivétele nélkül, tehát a lakosság megterhelése nélkül egyéb jövedelmiből kifizethetné; a szigetet Nagyméltóságod bölcs rendelkezéseinek intencióihoz híven teljesen befásítanánk, népünk pedig szabadon legeltethetné jószágait, s még a legszegényebb özevgy asszony is tehenet vehetne, s annak tejéből tarthatná el önmagát s elárvult gyermekeit, kik mindannyian éltek végéig hálattal szívvel Isten áldását fogják kérni jólévőükre Nagyméltóságodra.

Amidőn ezekben viszonyainknak híu képét adni véltük, ama óhajunkat batorkodunk kifejezésre juttatni: vajha Nagyméltóságod legalázatosabb kérelmünket méltányosnak találva, azt teljesíteni kegyeskednék.

Kereskedők szervezkedése.

— Saját tudósítónktól. —

Palánka, 1910. ápr. 20.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés folyó hó 18-án, hétfőn este szervezkedő ülést tartott Palánkán, a Reiter-féle »Duna« szálló nagytermében. A gyűlésen nemcsak kereskedőink és iparosaink vettek részt, hanem a palánkai intelligencia is.

A nagy számmal látogatott gyűlést Kron Károly újvidéki kereskedő, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés újvidéki fiokjának elnöke nyitotta meg. Utána Horovitz D. L. palánkai gyári igazgató beszélt nagy hatással az iparoság nevében. Mind a két szónok erősen hangsúlyozta a kereskedők és iparosok együttműködésének szükségességét és az egyesülés fontos voltáról nyilvános ügyek elintézésé végett.

A szervezkedő gyűlés harmadik szónoka Beck Géza, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtitkár-helyettese volt. Sok igazságot mondott bajaink okairól, rámutatott más ország fejlett gazdaságának, alapjára és egyesülésre ösztökéli az ország kereskedőit egy közös szervezetbe, amely tagjaikat védi és felvilágosítja, mert csak azáltal érhetjük el azt a nivót, amelyen a kereskedelmileg, iparilag előrébb haladt országok állanak.

Az élvezetes beszéd után, az élénk tetszésnyilvánítás lecsillapodtával, Dr. Handler Zsigmond újvidéki ügyvéd lépett a szószékre, aki után Büchler Róbert, Ujpalánka község népszerű jegyzője beszélt ugyancsak nagy hatással arról, hogy a kereskedelemnek és iparnak a földműveléssel együtt kell haladniuk.

Jovánovits István.

Megyénk közéletét nagy veszteség, súlyos csapás érte. Jovánovits István udvari tanácsos, a titel-zsabyai választókerület volt országos képviselője, kedden Nagykikindán, ahol rokonait látogatta meg, szívszélhűdésben meghalt.

Jovánovits becsületes, hasznos munkásságban érte el a 60 évet. A közéletnek bármely terére szólította a sors, mindenütt derekasan állta meg helyét. Nemzetiségének odaadó, áldozatkész, felekezetének hithű tagja volt; de emellett a magyarságnak, a nemzeti törekvéseknek is buzgó harcosává szegődött. A vármegye mozgalmában, különösen képviselősege idejében élénk részt vett. Mint a titel-zsabyai választókerület képviselője a csajkások sok fontos ügyében sikerrel járt el. Politikai pályáján — természetének és fölfogásának megfelelően — mindig a mérsékelt irányt követte. Puritán jellemű, áldott lelkű, hazáti érző férfiú volt, akit mindenki szeretett és becsült. A gör. kel. szerb egyház egyik hatalmas oszlopát veszíti el benne.

Jovánovits István elhunyt a megye minden részében általános, őszinte részvétet kelt. Az elhunytban *Dungyverszky* Lázár nagybirtokos a vejét siratja.

H I R E K.

Bánati emlékek.

Olyanok ezek az emlékek, mint a bércek oldalán a jegyene, hogyha elhervadnak a levelek, elpusztul a fa is. Ha ezek a szép emlékek egykoron elhervadnak, oda leszek én is. Hogyha feledni tud az ember, az már nagy baj. Akkor beteg a fa; akkor már gyengélkedik a lelke.

Bizony mondom, sohasem fogom elfelejteni azokat az órákat, amelyeket ott töltöttem. Hogy is felejtethetném el azt a sok szívességet, jókedvet, amelyben engem részesítettek, hiszen elég lett volna tíz embernek is és azt mind, mind rámpazarolták. Soha, de soha vissza nem térő, édes percek ezek, melyek elröpültek gyorsan, de nem mulnak el, amíg emlékezni tudok.

Közöttetek töltöttem néhány órát és e röpke kis idő alatt is úgy megszerettem az ottani vilá-

got, hogy nehezemre esett otthagyni. Mikor a vonat zakatolása mellett visszazállottak gondolataim hozzátok, könnyű szökött a szemembe. Olyan jól éreztem magam ott.

A vonat mellett száguldozó egyhangú tájak unalmas szemlélődése közben édesen elszenderedtem. Ismét ott voltam nálatok, újra átéltem a mult percekét. És ki tudja hányszor fogok még visszazállni a tarka álompillangón...

Mintha még ott ülnek a templom átellenében és hallgatnám a nótákat, a szép cigány keserű, melázó nótáit. Mintha most is ott látnám a hajlángó cigányprimást; a nóta alatt hallgató közönséget, mindenki maga elé bámulva, elgondolkozva a jobb időknön, édes emlékeken és utána dudolva a gyönyörű magyar dalt: Sirassatok engem orgonavirágok...

Azután átcsap az álomom más helyre, más mult jelenetre. Ott vagyok egy jó ismerősüknél jó társaságban, vig kedélyű urak, örökké mosolygós asszonyok, deli termetű, ragyogó szép leányok között. Mikor fogom elfelejteni annak a szempárnak a tüzetét?! Sokáig lesz az, higgyék el, nagyon sokáig...

Husvét hétfő volt. A város minden fiatalembere jóleső örömmel gondolt vissza a reggelre, midőn öntözéseért, figyelméért szép piros szegfűt, édes pálinkát kapott még édesebb kezeiből. És én? Nekem szégyenkezve kellett bocsánatot kérni a hölgyektől, hogy így és úgy nem jöhöttem, vendég is vagyok, de később mégis csak színt kellett valnom, hogy bizony az én fáradt testem mégis csak győzedelmeskedett a női nemért rajongó lelkemen: elaludtam az időt. Pedig ha én akkor tudom, milyen kellemes percekét mulasztok el!

Pontban éjfélkor minden női személy előrántja elkészített (vizzel megtöltött) parfümös üvegét és keserű — vagyis inkább vizes — revancheban részesít engem. Vig hahota közben játszódtok le az ellenem elkövetett revanche-merénylet, de utána röpiült aztán az öndicséret.

— Így szoktuk mi bánátiak. Nem vagyunk olyan fukarok a vizzel. Csak rajta lányok, öntözzétek. Mancsi, Sári, Ilonka öntözzétek, hiszen bánckai, ne fejtetek tőle... Látja, milyen a figyelmesség! Pedig maga nem is lány...

... Köszönöm alásan a szép bánáti hölgyek figyelmességét!

Groll József.

Latinovits Pál balesete. *Latinovits* Pál, nyug. főispán, lapunk vezérét a napokban súlyos természetű baleset érte. A kora hajnali órákban a vasküti vasúti állomáshoz hajtatott, hogy onnan Zomborba utazzék, ahol előzetes megállapodás szerint a dunamenti községek küldöttségét a főispán elé kellett vezetnie, hogy tőle a baja—apatini vasut megvalósításának előmozdítását kérjék. Útközben a sötétségben a kocsi árokba került. A tulerős zökkenés *Latinovitsot* kilökte a kocsiból. Teljes testsúlyával balkarjára zuhant. Óriási fájdalomtól gyötörtén, dagadt karral bement ugyan még Zomborba s a főispán elé vezette a deputációt. De onnan azonnal Budapestre utazott, ahol 10 napon át gyógykezelte magát, miközben Röntgen-sugarakkal is megvizsgálták a sebesült kart. Gyógykezelő orvos, dr. *Kéry* és a Poliklinika jeles sebésze dr. *Alexander*, aki a röntgenezést végezte, megállapították, hogy veszedelmes szimptomák nem mutatkoznak; azonban a sérülés oly természetű volt, hogy 10 napos gondos gyógykezelést igényelt. A baleset szomorú hírért a megyében is megtudták, ahonnan nap-nap után tömegesen érdeklődtek a népszerű, köztiszteltetben álló férfiú hogy-léte iránt.

A bajai adóhivatal köréből. A pénzügyminiszter *Anisín* Jeromos besztercei adóhivatali gyakornokot Bajára adótisztte nevezte ki.

Egy segédjegyző fegyelmeje. *Weltzl* István csurogi segédjegyző rég húzódó fegyelmi ügyének végleges elintézését a napokban megsürgette a községi képviselőtestület. Ez ügyben sürgős megkeresést intéznek a vármegye főispánjához.

Előléptetett adótisztek. A pénzügyminiszter *Gál* Miklós zombori, *Alexandrovits* Milán zentai, *Bihari* Béla bajai, *Dickman* Jakab hódásági, *Tarr* István újvidéki, *Bosnyák* Ferenc zombori adótiszteket a X. fizetési osztályba adóhivatali segédeké nevezte ki.

Ováció egy plébánosnak. Monostorszegi levelezőnk írja: Kedves és minden ízében sikerült ünneplésben részesült e hó 23-án *Nagy* Béla monostorszegi plébános, főszentszéki tanácsos. Tisztelői és barátai közül a vidékről is többen felkeresték s ott volt a helyi értelmiség is, ugyszólván kivétel nélkül. Reggel 8 órakor az ünnepelt áldozatkészégből emelt kápolnában mise volt, amelyen az állami iskola tanuló ifjúsága — tanítóik vezetése mellett — szintén részt vett. Mise után a tanítók testületileg tiszteltek nála s mint az állami iskola gondnoksa-

gának érdemes elnökét tündetőleg meleg ovációval üdvözölték. Este 7 órakor ünnepi ebéd volt a plébánián, amelyen több mint harmincan vettek részt. A vacsora kezdetével rázendített a híres Guza-banda, amely csak fokozta az ünnepi hangulatot. Vacsora után tánc következett. A szünetek közben megcsendült az ünnepelt nótás liangja is és a sikerült énekszámok bizonyosságot tettek, hogy a megyeszerte ismert dalos csillogó hangjának varázsa mindig hatást kelt. — A jókedvű társaság éjfélután oszlott szét.

A hódásági jegyzői állás. Hódásági levelezőnk írja: A Szendy István halálával megüresedett hódásági jegyzői állást egyhangú választással fogják betölteni. A községi képviselőtestület tagjai ugyanis a mult héten gyűlést tartottak, amelyen *Rausch* Ede, takarékpénztári igazgató szavai után egyhangulag *Nopper* Ferencet, a községnek fáradhatatlan és páratlan népszerűségnek örvendő aljegyzőjét jelölték a jegyzői tisztségre. Valamennyi képviselőtestületi tag ezután felkereste *Szemző* Károly járási főszolgabíróit, ki a község óhajának teljesítését kötelességének ismerte el. Hasonlóképen nyilatkozott *Ertl* János országgyűlési képviselő is. Nem hisszük, hogy *Nopper* Ferencnek komoly ellenjelöltje lehetne, miután egy egész község akaratával szemben más ugyssem érvényesülhet.

A titeli tanítógyűlés költségeinek részbeni fedezésére a községi képviselőtestület 120 koronát szavazott meg.

A bácsmegeyi hírlapirodalom köréből. A *Bajai Hírlap* eddigi felelős szerkesztője, dr. *Lemberger* Ármin, a kitűnő tollú író, aki lapját 13 éven, minden közéleti helyzetben az elvűség rendíthetetlen kitarásával és tökéletes zszurnalisztikai rutinnal, finom izléssel és erkölcsi tisztasággal szerkesztette, ezt az állását elhagyta. Ugy halljuk, hogy a lap élére a bajai 67-es gárdának egyik régi, kipróbált harcosa kerül.

Jutalom a titeli parkért. Titel község képviselőtestülete folyó hó 23-án *Pérics* Jánosnak, a törökbecsei takarékpénztár titeli fiókja könyvelőjének a titeli fensikon létesített park rendezése körül kifejtett szakszerű munkásságáért — mint levelezőnk írja — 100 korona jutalmat szavazott meg.

A magyar nyelv a csajkás iskolákban. Titeli levelezőnk írja: *Faragó* János kir. tanfelügyelő a titeli járásban Káty, Alsó- és Felső-Kaból, Dunagárdony, Tündéres, Sajkáslak és Sajkásszentiván községek iskoláit megvizsgálta és a tapasztaltakkal, itt, a nemzetiségi vidéken a magyar nyelv tanításával teljesen meg volt elégedve. Megemléksre méltó és dicséretet érdemel *Tomics* Danica kisasszony, sajklaki tanítónő, aki állását decemberben foglalta el és dacára, hogy 96 nővédeké van, e rövid idő alatt igen szép eredményt mutatott, amiért a tanfelügyelő előtte megelégedését fejezte ki.

Az ipari betegségek II. nemzetközi kongresszusának elnöke, dr. Moeller a belga kir. Orvosi Akadémia elnöke, dr. *Thim* József egészségügyi tanácsost felhívta, hogy a kongresszuson felolvasást tartson. Egyben értesítette, hogy a magyar nemzeti bizottság tagjául megválasztott. — A kongresszus főrendezője dr. *Glibert* D. a belga iparfelügyelő orvos-főnöke, a belga közegészségügyi tanács tagja.

A szegedi keresk. és iparkamara e hó 29-én délután 2 órakor teljes ülést tart.

Házasságok. *Csillag* Róbert pancsovai törv. jegyző nőül vette *Katona* Ilona kisasszonyt, *Katona* Sándor magyarkanizsa polg. iskolai tanár leányát.

Pfeifer Antal apatini postatiszt e hó 26-án tartotta esküvőjét *Vilpert* Rózsika kisasszonnyal, *Vilpert* Jakab földbirtokos leányával.

Muhí János magyarkanizsai tanító eljegyezte *Cservenitz* Iona kisasszonyt.

Jegyespárak figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Az újvidéki tűzoltók főparancsnokukká *Dietzgen* Gábort, az ottani kereskedői kar egyik rendkívül agilis és köztiszteltetben álló vezérét választották meg.

A Bácsi-Tiszai Ármentesítő Társulat f. hó 30-án rendes közgyűlést tart.

A Bácsmegeyi orvosfióksövetség tudományos szakosztálya május 8-án d. u. 4 órakor Zomborban a vármegye dísztermében a tuberkulózis okairól és oltással való gyógyításáról felolvasó ülést tart. A felolvasást közérdekű teszik maguk a felolvasók nevei: *Okolicsányi Kuthy* Dezső budapesti egyetemi tanár, az »Erzsébet királyné« budapesti tüdőszanatórium v. igazgató-főorvosa és dr. *Hollós* József, a szegedi tüdőbeteg kórházi főorvosa. A nagyfontosságú és érdekes előadásokra vendégeket szívesen látnak.

Halálozások. *Szesztrics* József titeli postamester f. hó 24-én életének 65 évében hosszú szenvedés után meghalt. A derék tisztviselő iránt, ki 34 éven át becsülettel látta el eme felelősségterhes szolgálatot a részvét nemcsak Titelen, hanem a környéken is általános.

Id. Tripolszky László ny. igazgatófőmérnök a napokban Óbecsén meghalt. A derék, köztisztviselőként állott férfit elhunytá nagy s előkelő családot döntött gyászba.

Steiger Gusztáv tanító a napokban 29 éves korában Kátyon meghalt. A kiváló képzettségű, jólelkű pedagógust nagy részvéttel temették el.

Oblát Jenő kereskedelmi akadémiát végzett ifju a napokban Apatinban 18 éves korában meghalt. Oblát Rezső apatini kereskedő, aki 8 hónap előtt a feleségét veszítette el, a fiát gyászolja benne. A rokonszenves ifjút nagy részvéttel temették el.

Hallossy Kornél zsávolyi jegyzőt és családját súlyos csapás érte, amennyiben 11 hónapos szeretett kis Dóra nevű leánya szerdán reggel hirtelen meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

Színészet Zentán. Krámer Sándor színártsulata e hó 30-án kezdte meg előadásait Zentán az »Elvált asszony«-nyal.

Gondnokság alatt. Grosz József paripási, Kalmár György péterrévei lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

A bácsalmási izr. hitközség e hó 10-én tartott rendes évi közgyűlésén az előjáróságot — mint nekünk írják — ekként alakították meg: Elnök *Rosenberg* Emil nagybirtokos, takarékp. elnök. Alelnök: Frankfurter Náthán, pénztárnok: Glück Samu, templomgondnok: Kráhl Miksa. Választmányi tagok: Dr. Wilner Samu, Rosenberg József, Beck Mór, Reisz Dávid, Rosenfeld Miksa. Póttagok: Rein Lipót és Kemény Herman. Az új elnökből, Rosenberg Emilben, aki a felsőbácskai társadalomnak fáradhatatlan tevékenységű önzetlen munkásságú, közszeretetlen örvendő tagja, hivatott vezetőt nyer a hitközség.

Uj iskola és község háza Sajkáslakon. Sajkáslakon — mint levelezőnk írja — folyó hó 22-én tartották meg az építendő új iskolára és község házára az árlejtési eljárást. Mindkét épületet *Gejer* Henrik ujjverbázi építőmester kapta meg és pedig: az iskolát 21795, a község házát pedig 25685 koronáért.

Keresd a leányzót. Karajkov Mátyás 19 éves hercegzsántói földmives — mint levelezőnk írja — halálosan beleszeretett Nikolin Anica hercegzsántói leányzóba, akit azonban hidegen hagyott a nagy szerelem, mivel az ő szíve Radicev József béregi földmives felé hajladozott. Később irigység szállta meg Karajkovot és a féltékenység ördöge arra kényszerítette, hogy Radicevet Béregen felkeresse és tőle számon kérje, miért hódította el előle az ő szerelmes tárgyát. Előkerültek tehát a botok, balták, bicskák és a csataterőről Karajkov súlyosan megsebesülve vándorolt fájdalommal szíve lakására. A csendőrség vizsgálat tárgyává tette az esetet.

Meglopta édes atyját. Hatula András 14 éves kishegyési fiút — mint levelezőnk írja — a rendőrség elfogta, mert az apjától 90 kor. pénzt lopott. Midőn letartóztatták csak 46 koronát és egy forgópisztolyt találtak nála. A nagyreményű csemetét följelentették a járásbírósnál.

Vizbefult gyermek. Csávolyon — mint levelezőnk írja, Meisinger István három éves fiú szülei a szőlőkbe mentek dolgozni, a gyermeket vejükre, Hubert János cipészre bízták, a gyermek szokása szerint egy kis libával játszadozott és azt az ereszt alá állított félig vízzel telt lugzó hordóban uszkáltatta, miközben egyensúlyát veszítve, fejével a hordóba bukott s minthogy senki közelében nem volt, abba bele is fulladt. A bajai kir. járásbírósnak kiküldöttje a helyszínén megjelenve, a hullát felboncoltatta és Hubert János ellen gondatlanságból okozott emberölésért megindította a vizsgálatot.

Meglopta a gazdáját. Szakács Mátyás kossuthfalvi tanyai lakos — mint levelezőnk írja — e hó 3-án Ószivácon volt a vásáron. Kardely Lőrinc 23 éves bajmoki napszámos, ki nála volt napszámba, felhasználta az alkalmat és Szakács felesége zsebéből kilopta a szobaajtó kulcsát és a nyitott szekrényből a ruhanemű között elrejtett pénzből 3 drb. 100 koronás, 2 drb. 50 koronás bankjegyet ellopott és Bajmok felé szökött meg. A nyomozás eddig eredményre nem vezetett.

Gyilkosság vagyoni romlás miatt. Tündéresen — mint levelezőnk írja — *Momirov* Demeternek 12 hold földjét és házát ezelőtt 18 nappal bírósági árverésen eladták. A földet Babics Tima tündéresi lakos vette meg. Miután az árverés folyó hó 21-én jogerős lett, folyó hó 22-én György nevű 27 és István nevű 20 éves fiát az árverésen vett föld szántására küldte. Délelőtt 10 óra tájban a 20 éves István a kocsi-

nál feküdt. *Momirov* Demeter odament és a fiuba minden szó nélkül belelőtt. A fiatalember rövid szenvedés után meghalt. *Momirov* Demeter, amidőn a fiút lelőtte, egycsövű puskáját újra megtöltötte, de ezt a még ott szántó György észrevette, ekét és lovakat ott hagyva, futva elmenekült. A tettes, akit — miután fegyvere volt — üldözni senki se mert, elmenekült. De folyó hó 22-én az ujvidéki kir. ügyészségnél jelentkezett, ahol letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészapaállatok Cservenkán. Cservenka község képviselőtestülete dr. *Lebach* László nagybirtokos, a Bácsme gyei Gazd. Egylet. társelnöke indítványára a nyugoti fajú bikák beszerzését határozta el.

Lépfene bácsme gyében. Bácsme gyében legutóbb eme helyeken állapították meg lépfenét: Szilberek, Cservenka, Ujpalánka, Kuczora, Ókér községekben és Zentán a II. kerületben.

A tiszakálmánfalvi pótvásár közepes forgalmu volt. Leginkább a gazdasági eszközöknek volt keletje.

Országos madárkiállítás Szegeden. A szegedvidéki baromfitenyésztő egyesület madárvédelmi osztálya pünkösdi ünnepén Szegeden madárkiállítást rendez, mely iránt nemcsak a hazai, de a külföldi madárkedvelők és kereskedők is élénk érdeklődéssel viselkednek. A kiállítás nagyobbarányu madárvásárral lesz összekötve s maga az egyesület is 50 darab éneklő és diszmadarat vásárol a tagjai között való kisorsolás végett. A kiállításon bárki részt vehet élő és kitömött dísz, vagy másféle madarakkal, madárvédelmi eszközökkel, madáreséggel stb. A kiállítás tárgyában felvilágosítással szolgál *Vogel* Antal titkár (Szeged Széchenyi tér) kihez a jelentések is küldendők.

Szerkesztői üzenetek.

Bácsalmás. Köszönet. Minden mozzanatról gyors és részletes tudósítást kérünk.

•Csalódás. Sorra kerül. Úgyes dolgozat.

Sz. Zs., Gádor. Lapunk vezérét értesítettük a kérdéses dologról.

Ifj. A. J., Csantavér. A jegyzőkönyv fölolvását joggal kérheti. A mostani lajstrom a legutóbbi adó alapján lett összeállítva.

S. J., Bajsa. Szívesen vesszük.

G. Gy., Baja. Már elutazott.

Cs. M., Szabadka. V. azon a napon Szabadkán volt.

T. K—ly. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy gyorsan végezhethetnénk vele.

Dr. St. Sz. gádori jegyzővel közöltük.

S. J., Topolya. Mihelyt lehetséges, azonnal intézkedünk.

Dr. F. J., Apatin. 1910. április 1-ig.

S. Ujvidék. Mások személyes ügyeibe nem avatkozhatunk. Ez a harcmodor különben nem újság Ujvidéken.

Sch. B., Hodság. Intézkedtünk.

Levelező, Csávoly. A felsőzentiváni esetről vett értesítése előtt hivatalos aktát küldtek nekünk közlés végett.

Kölpény. A kortesverset mellőztük, mert az egyik versszaka sérti a papságot. Ilyen irányu közleményeknek pedig nem adhatunk helyet.

O. L., Budapest, Csengeri-utca 3. Közvetlenül Apatinból előbb kaptuk meg.

M. R. J., Bezdán. Valamennyi kitűnő dolog, csak hogy a politika most kiszorítja az irodalmat. Az egyiket legközelebb.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Alulírott kinyilatkoztatom, hogy azon egyes, ki *Klebentkó* János bajsai lakost általam becsületében rágalmozottnak nyilvánította, alávaló hazug rágalmozónak tartom, mig azt be nem bizonyítja. És mindenkor rendelkezésére állok.

Bajsa, 1910. április 21.

Stern József.

Menetrendváltások a Máv-nál.

A magyar kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvonalakon folyó évi május hó 1-én a **nyári** menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A Szabadkáról jelenleg éjjel 3 ó. 01 perckor induló és Budapest keleti pályaudvarra reggel 7 ó. 25 perckor érkező személyvonat Szabadkáról d. e. 9 ó. 43 perckor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra d. u. 1 ó. 50 perckor fog érkezni, a későbbre fektetés által a vonat Szabadkán csatlakozásba hozatik az Ujvidékről reggel 4 ó. 27 perckor induló és Szabadkán reggel 7 ó. 17 perckor érkező személyvonattal.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg d. u. 1 ó. 55 perckor induló és Szabadkán este 6 ó. perckor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról d. u. 12 ó. 50 perckor fog indulni és Szabadkára d. u. 5 ó. 23 perckor fog érkezni, hol csatlakozást nyer Ujvidékig.

A budapest keleti pályaudvarról jelenleg d. u. 12 ó. 10 perckor induló és Kiskörösrre d. u. 2 ó. 57 perckor érkező személyvonat Budapest keleti pályaudvarról d. u. 2 ó. 20 perckor fog indulni és Kiskörösrre d. u. 5 ó. 5 perckor fog érkezni.

Budapest keleti pályaudvar — Kunszentmiklós Tass között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, Kunszentmiklós-Tassról reggel 5 ó. 27 perckor fog indulni és Budapest keleti pályaudvarra reggel 7 ó. 25 perckor fog érkezni, az ellenirányban Budapest keleti pályaudvarról este 8 órakor fog indulni és Kunszentmiklós-Tassra este 9 ó. 41 perckor fog érkezni. Kunszentmiklós-Tassról egy új munkásvonat fog reggel 4 ó. 17 perckor indulni, mely Budapest-Józsefvárosba reggel 6 ó. 17 perckor fog érkezni.

A Szabadkáról jelenleg este 8 óra 40 perckor induló és Topolyára este 10 óra 19 perckor érkező személyszállító tehervonat helyett, a Budapestről 10 ó. 45 perckor Szabadkára érkező személyvonat fog Topolyáig közlekedni és oda éjjel 11 óra 42 perckor érkezni.

Az Ujvidékről jelenleg éjjel 3 óra 48 perckor induló és Zimonyba d. e. 8 óra 05 perckor érkező személyszállító tehervonat vegyesvonattá átminősítve, Ujvidékről reggel 5 óra 42 perckor fog indulni és Zimonyba d. e. 8 ó. 01 perckor fog érkezni.

A Zimonyból jelenleg d. u. 12 ó. 45 perckor induló és Ujvidékre d. u. 3 ó. 48 perckor érkező személyszállító tehervonat, szintén vegyesvonattá átminősítve Zimonyból d. u. 12 ó. 33 perckor fog indulni és ujvidékre d. u. 2 ó. 44 perckor fog érkezni.

Ujverbászról jelenleg este 6 ó. 59 perckor induló és Óbecsére este 8 óra 34 perckor érkező személyvonat Ujverbászról csak a Budapestről este 7 ó. 54 perckor odaérkező gyorsvonat után, azaz este 8 órakor fog indulni és Óbecsén este 9 ó. 36 perckor fog érkezni.

Kerény község előjáróságától.

910. szám/1910.

Pályázati hirdetmény.

Kerény községben megüresedett

közrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Az állást elnyerni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi **május hó 10-ig** alulírott előjárósághoz adják be.

Javadalmazás: utólagos havi részletekben fizetendő 600 korona készpénz, ruházat és felszerelés.

Kerény, 1910. évi április hó 21-én.

Ladány Ervin **Stöckl Jakab**
jegyző. 2—1 bíró.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalba.

Felsőkabol községtől.

Ad. 602. szám./kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Felsőkabol községnél üresedésben levő egy **gyalogrendőri állásra** pályázat hirdetik.

Javadalmazás: 600 kor. évi fizetés utólagos havi részletekben, ruházat és felszerelés.

Az állást elnyerni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi április hó 27-éig** Felsőkabol község előljáróságához adják be.

Felsőkabol, 1910. évi, április hó 12-én.

Szaghmeiszter János, Acsanszki Sztevan,
jegyző. 2—2 bíró.

811. sz./910.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben leköszönés folytán megüresedett és a községi pénztárból előleges havi részletekben fizetendő évi 700 korona, továbbá állami kiegészítés címén évi 300 korona javadalmazással ellátott **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám, **folyó évi május hó 15-éig** nyujtsák be.

Baján, 1910. évi, április hó 11-én.

Vojnich Máté,
főszolgabíró.

2—2

Uj fajú burgonyák,**legtermékenyebb és legnemesebbek**

amelyeket rendkívüli jó tulajdonságai, csodálatig menő nagy termése, a betegségek ellen legellenállóbb képessége a legmesszebbmenő tartóssága következtében Európa minden országában terjedő gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek, kísérletezési állomások és gazdák által úgy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobb fajú burgonyáknak elismert nemes burgonya fajok és pedig:

Agnelli-féle Hungaria eredeti burgonya ára: 100 kgr. 20 K, 50 kgr. 11 K.

Agnelli-féle Pannonia eredeti burgonya ára: 100 kgr. 16 K, 50 kgr. 9 K.

Agnelli-féle magyarkincs ered. burgonya ára: 100 kgr. 14 K, 50 kgr. 8 K.

Mind ab csári vasuti állomás. Kapható a létesítőjénél:

AGNELLI JÓZSEF plébánosnál
Csári (Nyitramegye). 8—5

Leány-internátus Zentán.

Az **ENDREINÉ-féle leányinternátusa** (nevelőintézete) Zentán nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, franciayelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogás-
= talan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.
Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

Tizenegy illusztrált folyóirat

kölcsön előfizetésben **csak 30 fillér**

Kölcsön könyvtár

havi előfizetésre.

A vidék részére külön kedvező feltételek. Felvilágosítást nyújt

Első

Budapesti Családi Olvasókör
Budapest, Eötvös-u. 37.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják. A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Vas és vegyes-kereskedők!
Figyelmébe!

Egy **feloszlott gyár** alább felsorolt gyártmányainak **teljes készletét megvettem** s így abban a helyzetben vagyok, hogy ezeket a cikkeket, **kisebb tételekben is**, a következő mélyen leszállított árakban szállíthatom.

Ab **mohácsi vasuti vagy hajóállomás.**

10—9

Eladó:

600 gyertyánfa-csákánnyél, darabja 17 fillér.

3500 kapanyél darabja 17 fillér.

2400 bükkfa-csákánnyél, darabja 17 fillér.

6000 favilla, darabja 34 fillér.

600 péklapát, darabja 68 fillér.

500 péklapát-nyél, darabja 50 fillér.

800 vasgereblye-nyél, darabja 17 fillér.

1000 baltanyél, darabja 10 fillér.

500 kislapát, darabja 12 fillér.

1500 kaszanyél, drbja 34 fillér.

Ezenkívül ajánlok kitünő **lenolajpogácsát** métermázsánként **19 K-ért.**

Ehrenfeld Antal
fűszernagykereskedő
M o h á c s.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és díszítési műintézet

• BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM. •

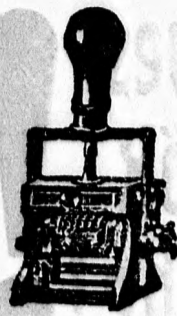
Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázóási és kárpitozási** (tapeta) díszítő munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** díszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak díszítési munkálatait a mi cégünk végzi. — A **Nemzeti Szalon** és a **Szent-István-Társulat** termet is mi díszítettük.

☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsényo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e-
szakba vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-
bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-
dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képvisellete:

Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőit, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium«
fűkaszaló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitünőbb szerkezetű amerikai
kévekötő aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, **amerikai tárcsás boronákat, ben-
zinmotorokat** és Geyer-féle **nyersolaj-motorokat**, kedvező felételek mellett.

Állandó gépkiállítás!

Állandó gépkiállítás!

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, kösz-
vényt, ischiászt, görvélyt és
mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és
legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

➔ Kérjünk prospektust. ➔